

Μία επιστολή του, Οκτώβριος 1972

Μεσημέρι Δευτέρας 'Οκτ./72

Άγαπητέ Γιώργο

Δέν πάνε 40 λεπτά πού σ' ἄφησα καί μου εἶπες νά σοῦ γράψω «πολλές σελίδες». Τώρα ἐσύ ἴσως ταξιδεύεις γιά τό σπίτι. Ἴσως ... Κι ἴσως ν' ἄκουσες ὄχι στήν «μυστική γλώσσα Ἀναγνωστόπουλων» αὐτό γιά κάποιο ἀεροπορικό δυστύχημα. Κι εἶδα κι ἄλλο στήν ἴδια ἐφημερίδα «ἀπαγωγή ἀεροπλάνου, εἶδα δηλώσεις τοῦ Νίξον γιά ἄσχετα πράγματα ζωῆς, λαῶν ἢ διακλαδώσεων. Ὅλα εἶναι ἄσχετα μέ τό τί γίνεται πραγματικά στόν κόσμο. Τό σινεμά *Κόσμος* (αὐτό τό λένε σύνηχες εἰκόνες) γκρεμίστηκε μέ ... σύνηχες εἰκόνες ἀπό Χούλια κι ἄλλες περιπτώσεις. Τό σινεμά «ΚΟΣΜΟΣ», σέ μιά κρύα πλατεία, εἴσοδος παλαιᾶς κατοικίας σου (κερερέ χωράφι παλιό) ὄχλος κάπου ἄλλοῦ πρός ναόν Ἀπόλλωνος δεξιά καρβουναποθήκης ἢ σταλείου ἀτμομηχανῆς ὅπου ὁ Λένιν ξεκίνησε νά καταλάβη τήν Πετρούπολιν, δηλαδή τή δικιά σου. Ὁ «ΚΟΣΜΟΣ» τό σινεμά δέν ὑπάρχει. Τήν ἱστορία τήν χαμηλή καί ὑψηλή καί ἀκόμα ψηλότερη τήν ἐκφράστηκε μέ δύο σκάλες ἐξώστη. Ἐξώστη μέ χώρισμα πλατύ καί πλατεία μέ καπνιστήριο κλειστό μέ ὑψηλή τετράγωνη τρύπα, εἰς δέ τόν ἐξώστη σκαλίτσα στενή γιά οὐρητήρια μέ δύο γωνιακούς οὐροδόχους. Σκέψου τόν νέο ἀρχιτέκτονα τοῦ νέου κόσμου (αὐτός ὁ νέος κόσμος ἦτο τό παρακάτω πάτωμα ὑπό τήν ἄσφαλτον σ' ἓνα παλιό παριζιάνικο κόσμο πού ἐλέγετο Ἀμερική. Στό νέο κόσμο ἔτρεχαν ζεστά νερά ἀπό οὐροποιοῖον, νερά ὄμβρια καί μακαρονόζουμο νῦν. Τό σινεμά ἦτο ἑνός κοζάκου παλαιά, περασμένο καί ἰδιοκτήτην νέον τό 1870 ἢ '85 ὅστις γιά νά περισώσει τόν κόσμον θυσίασε τήν μάνα του σ' ἓνα κατσιμπέλον ἀμνημονεύτων χρόνων τόν ὁποῖον εὔρε εἰς τόν Καύκασον, ὅπου εὔρεθη στίς πέτρες τοῦ σπιτιοῦ τοῦ πατέρα του, χωρίς νά τό καταλάβει. Ἐσύ ἦσουν μικρός, ἀνίδεος, γιά ὅ,τι συνέβαινε τό '85, '23, '34, καί σέ λέγανε Δοντᾶ.

Αὐτά ἔχει ὁ κόσμος, τό σινεμά *Κόσμος* γκρεμισθέν στή θέση αὐτή φώνισα κέραμον νέαν (προτιμοῦσα νᾶχα φίλον τόν πωλητήν) ἔκανα τέσσερις τρούπες στόν Νίχο Ἀντωνακόπουλο καί ἔσωθεν ἔκανα Παντοκράτορα νέον μέ πορφουρῶν χιτῶνα, πράσινον καί μπλέ καί κίτρινο μέ πέτσινο λουρί κρεμασμένο. Ἐκτοτε παραμένει ἡ γκρεμισθεῖσα θέση κενή. Ἄν γίνει πάρκο θά λιαστῶ, ἄν γίνει μπάχ θά μουσικωθῶ, κι ἄν θεοῦ θέλοντος γίνουν νέα οὐρητήρια, κατουρῶ. Νά ἡ ἱστορία τοῦ σινεμά «ΚΟΣΜΟΣ» ἀπό παλαιοτάτων.

Τώρα γιά τό ἀεροπορικό κ.τ.λ. ὅλα μου πέρασαν ἀπό τήν πρώτη ἐκπληξη. Ἴσως γίνει φιλμ.

Τρεις σελίδες ἔφτασα καί στό «πολλές σελίδες» δέν εἶμαι ἀκόμα. Τήν τέταρτη σελίδα τήν ἀφιερώνω στή σημερινή συνάντησή μας μ' ἕνα ποίημα.

Ἐλα 'κει

Ἐλα 'κει

σέ περιμένω ν' ἀνεβείς
τίς σκάλες τοῦ Μαρκόπουλου
καί τί ὠραία παρέα ἢ Πιερέττα.

Ἐλα 'κει

σέ κατηγόρησαν
γιά σουφραζέτα
καί ὁ ἀπαίσιος Ρωμαῖος νά σέ δείχνει
σάν ἀστραπή μέσα στά πέπλα
κι ὕστερα νά βυθίζει
τήν ὠρία σου μορφή στά κρέπια

Ἐλα 'κει

ἀφοῦ δέν σοῦδωσαν τή σημασία
οὔτε Ρωμαῖοι, οὔτε Ἀμερικανοί

Ἐλα 'κει

πού ζεῖ κάθε πρωία
οἱ ἄγνωστοι καί Καίσαρες κι Ἀνδριανοί

Ἐλα 'κει!

Ἡ συμφωνία τοῦ Μπετόβεν ἡ 5η ἀρχίζει μέ κτύπημα τῆς Μοίρας. Ἡ σελίς μου ἡ πέμπτη μέ τί ν' ἀρχίσει; Μέ ποιά ἀναγγελία κτυπήματος. Τῆς Μοίρας, τῆς «κακιᾶς Ὁρας» ἢ νά σπάσω τό κεφάλι τοῦ ἰδιοκτήτη τοῦ Ἀναγνωστόπουλου Μεγάρου στήν πλατεία Ροκφέλερ, ὅπως ὀνομάζω τή μικρή πλατεία, πού σήμερα ἔφαγα «21 δρχ. Ντίνερ» καί στό ἐσωτερικό τοῦ κτηρίου ἔχει σκάλες καί στό ἐπάνω πάτωμα παλαιᾶς οἰκοδομηῆς κατοικεῖ παλαιά κόρη ἀπό τήν ἀπελευθέρωση τῆς Νέας Ὑόρκης θῦμα τῶν ἐπιδρομέων Πόιντ μέ μακριά μαλλιά καί τοῦ Λίνκολ! Ἐνῶ τά περίξ καταστήματα ἀνθοῦν ἐμπορικῶς ἀστήρ διάφοροι καί τό μέγαρον ἢ στοά «Στάθη» τερματίζει τῆς τρύπωσίν του; Ἐκεῖ μετέβην σήμερα καί ἐγευματίσα μέ ἀμερικανόν τουρίστα «σουβλάκι» καί μπῦρα, ὡς πτωχός μουσικοστιχουργός.

Γιατί εἶπα νά σπάσω τήν κεφαλήν τοῦ ἰδιοκτήτου Ἀναγνωστοπούλου; Ἀπλῶς γιατί τό τοπεῖον τοῦ σημερινοῦ γεύματός μου καί ἡ ἔξοδος πρός τήν περιλάλητην ὁδόν τῶν συλλεκτῶν εἰκόνων, δέν ἐδέχθη ἐμέ μετά τοῦ Ἀμερικανοῦ γιατί αὐτός ἔφυγε πρός τά κει μурμουρίζοντας, ἐνῶ ἐγώ ὁ ἀφελής ἔφυγα πρός Μοναστηράκιον. Ἀφοῦ μιλήσαμε εἰς τό ἴδιο τραπέζι κι ἀφοῦ τοῦ ἐπέδειξα δολάριον μεταλικόν ἔφυγεν μέ ἰκανοποίηση γιά τήν

γνωριμία (αὐτή πού δέν ὑπάρχει ἄλλη θέση στό Ρεστωράν) καί ἐγώ ἤλιπι-
ζα εἰς μίαν συνέχειαν παρέας καί πρέσ-κόνφερανς. Εἶναι λοιπόν νά μήν
ἀγανακτῶ γιά τόν Ἀναγνωστόπουλον (ἂν ὑπάρχει φερώνυμος τοῦ ὀνο-
μασθέντος κτηρίου).

Τελείωσε λοιπόν ἡ ἕκτη σελίς καί δέν σοῦ ἔγραφα τόν ἀραβικόν ἀριθ-
μόν τί τοῦ κάνω:

Τό 6 ἀνάποδα 9, πλάγια σ, γυρισμένο ρ (ρό) κ.τ.λ. ἀλλά πού ἡ Ἑκτη
βον δέ χωρεῖ.

7 σελίς καί τελευταία.

Γιῶργο ξέχασα νά γράψω πιό λυρικά, κάπως φιλικά, ἀνθρώπινα ὄχι...
ἐργοστασιαρχικά δυό λόγια. Βρέ παλιόπαιδο τί εἶχες σήμερα καί ἦσουν
ταραγμένος; Τί σ' ἔπιασε νά μοῦ πῆς «θέλω πολλές-πολλές σελίδες γράμ-
μα σου»; Ξέρεις ὅτι σοῦ γράφω σπάνια γιατί βαριέμαι τήν ὑστεροφημίαν
ὡς δημόσιου προσώπου μετά τά τόσα πού δέν καταλαβαίνω ἀπό τούς
ἀνθρώπους. Ὅπως σοῦλεγα εἶναι κάτι κόσμοι συναισθηματικοί γιά κάτι
πού χάνουν ἢ κερδίζουν. Δέν βλέπω ρουλέττα τή ζωή των γιά κέρδος ἢ
ζημία ἀλλά ἄπαξ καί γεννήθηκαν, ἢ ὑπῆρξαν, πρέπει νά εἶναι «ἐπαγγελ-
ματίες ζῶντες» πῶς νά στό πῶ, νά θεωροῦν τή ζωή ὡς ἐπάγγελμα, σάν
καλά ἀσχολούμενοι στό νά ζοῦν. Τίποτ' ἄλλο. Ὅχι δέν σοῦ γράφω τίποτ'
ἄλλο κι αὐτό γιατί θά τά ποῦμε προφορικῶς ὅταν συναντηθοῦμε. Καί
φρόντιζε παλιόπαιδο νά μέ συναντᾶς πιό πολύ κι ὄχι ἔτσι «πεταχτά» ὅ-
πως τούς ἄλλους φίλους σου. *Μιχάλης*

Μιχάλης Κατσαρός

(Τό 1972 ἀλληλογραφοῦσα μέ τόν Μιχάλη Κατσαρό ἐνῶ συναντιόμασταν σχε-
δόν κάθε μέρα. Αὐτό τό γράμμα εἶναι ἀπό ἐκείνη τήν ἐποχή. Τό σινεμά «Κό-
σμος» πού ἀναφέρει ἦταν σινεμά στήν πλατεία τοῦ Θησείου—σήμερα ξυλαποθήκη
μέ τ' ὄνομα «Χ. Γ. Πάστρας & Σία». *Γιῶργος Χρονᾶς*)